

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Mgr. Jiřího Straky a soudců JUDr. Petra Fořta, Ph.D. a Mgr. Kamily Drábkové ve věci

žalobkyně:

██████████, narozená ██████████
bytem ██████████
zastoupená advokátkou JUDr. Jaroslavou Šafránkovou
sídlem Lublaňská 673/24, 120 00 Praha 2

proti

žalované:

██████████
sídlem ██████████
██
bytem ██████████

o vypořádání SJM, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 6. 5. 2024, č. j. 23 C 212/2015-897,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se v odstavcích I., II. a III. písm. c) výroku mění takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje Zdenka Boušková.

1. Dlužníkovi se ze zaniklého společného jmění manželů přikazuje do výlučného vlastnictví:

- pozemek parcelní č. [REDAKCE] jehož součástí je stavba č.p. [REDAKCE] a pozemek parcelní č. [REDAKCE] vše v k. ú. [REDAKCE]
- zůstatky na účtech vedených u Fio banky, a.s. č. [REDAKCE] a [REDAKCE] v celkové výši 176,52 Kč,

dále se dlužníkovi ze zaniklého společného jmění manželů přikazuje:

- jedna polovina ze závazku vůči ČSOB Stavební spořitelně, a.s. ze smlouvy uzavřené mezi žalobkyní, dlužníkem a Českomoravskou stavební spořitelnou, a.s., pod č. [REDAKCE] ve výši 2 492 862,70 Kč, tj. v částce 1 246 431,35 Kč,
- jedna polovina ze závazku vůči [REDAKCE] [REDAKCE] ve výši 199 679,85 Kč, tj. v částce 99 839,93 Kč a
- jedna polovina ze závazku vůči [REDAKCE] ve výši 6 687 485 Kč ze směnek znějících na 5 187 485 Kč a 1 500 000 Kč, tj. v částce 3 343 742,50 Kč

2. Žalobkyni se ze zaniklého společného jmění manželů přikazuje

- jedna polovina ze závazku vůči ČSOB Stavební spořitelně, a.s. ze smlouvy uzavřené mezi žalobkyní, dlužníkem a Českomoravskou stavební spořitelnou, a.s., pod č. [REDAKCE] ve výši 2 492 862,70 Kč, tj. v částce 1 246 431,35 Kč,
- jedna polovina ze závazku vůči [REDAKCE] [REDAKCE] ve výši 199 679,85 Kč, tj. v částce 99 839,92 Kč a
- jedna polovina ze závazku vůči [REDAKCE] ve výši 6 687 485 Kč ze směnek znějících na 5 187 485 Kč a 1 500 000 Kč, tj. v částce 3 343 742,50 Kč

3. Dlužník je povinen zaplatit žalobkyni vypořádací podíl ve výši 6 774 931,76 Kč.

II. Odvolací řízení o odvolání žalobkyně proti odstavci III. písm. b) výroku **se zastavuje**.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

IV. Žalobkyně i žalovaná jsou povinny zaplatit státu náhradu nákladů řízení každá po 25 722,21 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu v Českých Budějovicích.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně vypořádal společné jmění manželů žalobkyně a dlužníka [REDAKCE] a to tak, že v odstavci I. výroku do výlučného vlastnictví dlužníka přikázal pozemek p. č. [REDAKCE] jehož součástí stavba č.p. [REDAKCE] a pozemek parc. č. [REDAKCE] vše v k. ú. [REDAKCE] dále zůstatky na účtech vedených u Fio banky a.s. uvedené ve výroku tohoto rozsudku, v celkové výši 176,52 Kč, dále závazky vůči ČSOB Stavební spořitelně, a.s. ve výši 2 492 862,70 Kč, vůči [REDAKCE] [REDAKCE] ve výši 199 679,85 Kč a vůči [REDAKCE] ve výši 6 687 485 Kč ze směnek. Druhým výrokem dlužníkovi uložil zaplatit žalobkyni vypořádací

podíl ve výši 2 084 918 Kč. Třetím výrokem žalobu zamítl v části, již se žalobkyně domáhala vypořádání podílu o velikosti ideální jedné poloviny na stavbě rodinného domu č. p. 180 v obci [REDAKCE] stojícího na pozemku parc. č. [REDAKCE] v k. ú. [REDAKCE] /písm. a)/, zůstatku na podnikatelském účtu dlužníka vedeném u ČSOB, a.s. č. [REDAKCE] /písm. b)/ a vnosů v požadované souhrnné výši 685 000 Kč /písm. c)/. Čtvrtým výrokem zamítl žalobu v části, již se žalovaná domáhala vypořádání závazku vůči ČSOB a.s. ze smlouvy o podnikatelském kontu ve výši 91 154,15 Kč a dalších závazků vůči [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE] a vypořádání nájemného za nebytové prostory v přízemí domu v bydlíšti dlužníka. Posledními dvěma výroky soud prvního stupně rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a že obě účastnice zaplatí státu na náhradě nákladů řízení každá po 25 722,21 Kč.

2. Soud prvního stupně zjistil, že manželství účastníků bylo uzavřeno dne 3. 7. 2004 a rozvedeno rozsudkem ze dne 23. 9. 2014, který nabyl právní moci dne 19. 11. 2014. Poté, co bylo zahájeno řízení o vypořádání SJM, bylo zahájeno insolvenční řízení tehdy žalovaného dlužníka, které nadále probíhá formou oddlužení dlužníka zpeněžením majetkové podstaty. S odkazem na ustanovení § 273 odst. 1 ve spojení s § 408 odst. 1 a § 274 IZ soud prvního stupně zkoumal, zda závazky dlužníka v insolvenčním řízení nejsou vyšší než majetek, který náleží do společného jmění manželů. Zjistil přitom, že výše závazků dlužníka přihlášených do insolvenčního řízení činí 11 606 717,01 Kč, z toho 8 044 130,32 Kč připadá na nezajištěné pohledávky. Obvyklá cena nemovitostí na [REDAKCE] ulici (pozemku p. č. [REDAKCE] a pozemku p.č. [REDAKCE] jehož součástí je dům č. p. [REDAKCE] byla znalecky ohodnocena částkou 12 777 000 Kč, a podíl jedné poloviny na domu v [REDAKCE] ve výlučném vlastnictví dlužníka včetně přílehlých pozemků částkou 6 260 000 Kč. SJM žalobkyně a dlužníka předloženo není, a proto jej soud prvního stupně vypořádal v tomto civilní řízení s tím, že na místo dlužníka je žalovanou jeho insolvenční správkyňe.
3. Při vypořádání společného jmění manželů soud prvního stupně s ohledem na zánik manželství po 1. 1. 2014 postupoval dle ustanovení § 740 a násl. o. z. Při posuzování otázky, zda se určitá aktiva či pasiva stala součástí společného jmění manželů v době před 1. 1. 2014, postupoval dle předchozího občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. (obč. zák.), z něhož jmenoval ustanovení § 143. U aktiv nabytých a dluhů vzniklých od 1. 1. 2014 použil §§ 709 až 711 o. z. Před rozhodnutím o vypořádání společného jmění manželů soud prvního stupně nejprve nepřipustil usnesením ze dne 2. 5. 2024, č. j. 23 C 212/2015-884 změnu žaloby a protinávrhu u majetkových hodnot, které účastníci uplatnili až po uplynutí 3 let od právní moci rozvodu manželství. Z přípustně uplatněných položek SJM veškeré nemovitosti na [REDAKCE] přikázal do výlučného vlastnictví dlužníka, neboť tyto nemovitosti byly se souhlasem žalobkyně použity k podnikání dlužníka (zahradu p. č. [REDAKCE] jakožto parkoviště). Dalším důvodem pro tento postup byla přednost věřitelů v insolvenčním řízení před společným jměním manželů, dále zajištění závazků zástavními právy k těmto nemovitostem a nevhodnost oddělení souboru těchto nemovitostí. Ve prospěch žalované byla do jejího vypořádacího podílu započtena jedna polovina obvyklé ceny těchto nemovitostí. Stejně soud prvního stupně naložil se zůstatky na účtech Fio banky v celkové výši 176,52 Kč. Další hodnotou bylo nájemné za reklamu na štítu domu na [REDAKCE] ve výši 100 000 Kč vyplacené dlužníkovi, polovina této částky byla přiznána též do vypořádacího podílu žalobkyně. Spoluvlastnický podíl ve výši jedné poloviny na rodinném domu č.p. 180 v obci [REDAKCE] nebyl vypořádán z důvodu výlučného vlastnictví dlužníka. Závazek vůči ČSOB stavební spořitelně, a.s. ve výši 2 492 862,70 Kč byl shledán jako společný závazek obou manželů, jakožto přihlášená pohledávka v insolvenční byl přikázán k úhradě dlužníkovi a jeho jedna polovina zohledněna k tíži žalobkyně ve vypořádacím podílu. Stejně závěry učinil soud prvního stupně u závazků vůči [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] v celkové výši 6 687 485 Kč. Rovněž společný závazek ve výši 199 679,85 Kč z půjčky od [REDAKCE] [REDAKCE] též přihlášený v insolvenční, byl přikázán žalobci. Skutečnost, že prostředky z této půjčky získané byly použity na úhradu výlučného závazku dlužníka, byly zohledněny ve vypořádacím podílu v položce týkající se právě této platby v exekuci

JUDr. Broncovi. Z těchto půjčených peněz od ■■■■■■ tj. ze SJM byl uhrazen právě výlučný dluh dlužníka ve výši 192 687 Kč, a proto soud prvního stupně tento vnos zohlednil a do výlučného podílu žalobkyni přiznal jednu polovinu z této částky. Další neuhrazené závazky (přihlášené v insolvenčním řízení) navržené k vypořádání v tomto řízení byly zamítnuty, a to proto, že se jednalo o výlučné dluhy dlužníka, u závazku vůči ČSOB, a.s. z důvodu nevypořádávání podniku dlužníka. Zamítnuto bylo i vypořádání nájemného za nebytové prostory. Vypořádány však byly vnosy ze SJM na úhradu závazků dlužníka, ohledně nichž žalobkyně tvrdila, že se jednalo o půjčky převzaté dlužníkem bez jejího vědomí k hazardní hře. Konkrétně šlo o půjčky od ■■■■■■ ve výši 140 000 Kč, od ■■■■■■ ve výši 130 000 Kč, od ■■■■■■ ve výši 200 000 Kč a od ■■■■■■ ve výši 10 000 Kč. Pro neunesení důkazního břemene stranou žalovanou k tvrzení, z jakých prostředků byly půjčky vráceny a na co byly prostředky užity, byla do vypořádacího podílu žalobkyni přiznána k úhradě ze strany dlužníka jedna polovina těchto částek. Jako vnosy ze SJM na další půjčky převzaté dlužníkem nebyly zohledněny vnosy na půjčky od ■■■■■■ a ■■■■■■. Totéž se týká půjčky od ■■■■■■ kdy žalobkyně neprokázala, jaká částka byla zapůjčena a na žalovanou, za situace, kdy žalobní tvrzení byla nedostatečná, nemohla přejít břemena tvrzení a důkazní. Nadto se dle okresního soudu jednalo o půjčku v rodině, z roku 2009, kdy dlužník zvládal ještě své závazky vracet a účastníci stavěli či vybavovali dům. Rovněž tak nebyly zohledněny uhrazené dluhy vůči VZP, ZPMV a OSSZ v celkové výši kolem 50 000 Kč, neboť se jednalo o obstarávání běžných potřeb rodiny z prostředků SJM. Konečně nebyly zohledněny ani žalobkyní tvrzené převody ze strany žalovaného ve výši 470 000 Kč na účet Fio banky a 400 000 Kč na účet společnosti žalovaného MATAM s. r. o. z navýšení úvěru u ČMSS, a.s., a to pro neprokázání těchto tvrzení ze strany žalobkyně. Nová tvrzení žalobkyně k těmto položkám byla natolik odlišná, že se jednalo již o nově označené hodnoty SJM uplatněné po třech letech po rozvodu. To soud posoudil jako změnu žaloby, kterou, jak již shora uvedeno, nepřipustil. Okresní soud dále neshledal důvody pro disparitu ve prospěch žalobkyně. Dle jeho názoru nelze učinit závěry, v jaké míře se dlužník věnoval hazardu. Naprostá většina tvrzených půjček a vnosů byla zohledněna v rozsudku, popřípadě nebyla připuštěna změna žaloby, kdy nelze pozdní uplatnění hodnot k vypořádání dohánět úvahou o disparitě. SJM nevykazovalo větší příjmy a aktiva, dlužník se významně zasloužil o dům na ■■■■■■ vyšší podíl žalobkyně v důsledku disparity by navíc mohl poškodit věřitele v insolvenční.

4. Závěrem soud prvního stupně sestavil přehlednou tabulku, v níž popsal zohlednění jednotlivých majetkových hodnot, závazků a vnosů při výpočtu vypořádacího podílu žalobkyně, odůvodnil zamítnutí zbylých důkazních návrhů a nákladové výroky.
5. Proti tomuto rozsudku se včas odvolala žalobkyně, a to proti všem výrokům s výjimkou odstavce IV. V odvolacím řízení vzala své odvolání částečně zpět, a to proti odstavci III. písm. b) výroku, a proto v této části odvolací soud odvolací řízení zastavil (§ 207 odst. 2 o. s. ř.). Dále upřesnila, že odvolání nesměruje ani do písmene a) tohoto třetího odstavce, ale jen do písmene c) tohoto odstavce. Její hlavní odvolací námitky směřovaly proti neuplatnění disparity, rozhodnutí o změně žaloby, přikázání všech nemovitostí dlužníkovi, ochraně věřitelů a nerozdělení závazků mezi ní a dlužníka. Žalobkyně uvedla, že po poučení soudu prvního stupně, aby dotvrdila a prokázala vnosy ze SJM na výlučné závazky žalovaného, tuto povinnost splnila. K jejímu doplnění tvrzení soud prvního stupně nesprávně přistoupil jako ke změně žaloby, kterou zamítl, což se projevilo i v rozhodnutí ve věci samé. Její tvrzení byla ale nadále stejná a jenom na základě doplnění skutkových tvrzení soud její nároky vyřadil. Zejména poukázala na doplnění tvrzení o výběrech dlužníka z jejího účtu na konci roku 2012, na který byly připsány peníze z navýšení úvěru u ČMSS, a.s. sjednaného na dostavbu domu, a to na postupné výběry v celkové částce 500 000 Kč a na převod na jeho podnikatelský účet 300 000 Kč. Dále poukázala na vnosy do společnosti žalobce MATAM s. r. o. v lednu 2011 v částkách 300 000 Kč a 30 000 Kč. Dlužník též bez souhlasu žalobkyně použil částku 1 100 000 Kč získanou z prodeje společného bytu v roce 2008

a zakoupil za ni akcie NWR (či peníze odklonil a uschoval u bratra). Vzhledem k významnému poklesu ceny akcií, na nich dlužník prodělal, prohrál je díky tomuto gamblerství, se toto mělo projevit v rozhodnutí o disparitě. Dále žalobkyně nesouhlasila s přikázáním všech nemovitostí dlužníkovi. Pozemek p. č. ■■■■ není parkoviště, jedná se o zahradu se samostatným přístupem, na které se nepodnikalo. Žalobkyni není jasné, jak mohla být celá tato parcela zahrnuta do majetkové podstaty dlužníka (lze do ní sepsat jen část majetku určenou k podnikání). Předmětné nemovitosti netvoří soubor, zahrada je samostatnou parcelou, nelze tak uvažovat o jejím nevhodném oddělování. Majetek by měl být vypořádán rozdělením mezi bývalé manžele s co nejmenším doplatkem. Věřitelé mají být nejprve uspokojováni z výlučného majetku dlužníka, majetkovou podstatu dlužníka přitom tvoří hodnotný majetek i bez zahrady. Není důvod, aby žalobkyně a její děti byly zkracovány v důsledku nezodpovědného jednání dlužníka a insolvenční správkyně měla výhodu ve vyšší odměně za zpeněžení majetku žalobkyně. Žalobkyně poukázala na judikaturu o vyřazení věcí přikázaných manželu dlužníka z podstaty. Nesouhlasila také se závěrem o přednosti věřitelů před SJM. Dle žalobkyně práva třetích osob vážnoucích na nemovitosti nezanikají v důsledku vypořádání SJM. S odkazem na další rozhodnutí Nejvyššího soudu žalobkyně nesouhlasila s přikázáním celého závazku vůči ČMSS, a.s. dlužníku, neboť dluhy mají být zásadně přikázány oběma manželům rovným dílem. Soud prvního stupně nesprávně nepoužil disparitu v podílech účastníků, kterou lze navrhopat v jakémkoliv stádiu řízení. Bylo prokázáno, že dlužník hrál, proinvestoval větší částku v akciích, což lze zařadit též pod gamblerství, jeho podnikání bylo ztrátové, nadělal dluhy, upadl do insolvence, čímž i žalobkyně přichází o část majetku. Žalobkyně odmítla argumentaci, že by disparitou mohlo dojít k poškození věřitelů, neboť nezavinila úpadek dlužníka, ani pohledávky věřitelů. Aktivem SJM byly i prostředky z prodeje bytu, dary příbuzných a nemovitosti. Dále dle žalobkyně byly nesprávně posouzeny závazky jako vnosy ze SJM na výlučné dluhy dlužníka. Závazky z půjček dlužníka nejsou součástí SJM, nemohou být v rámci SJM vypořádány, jedná se o majetkovou hodnotu, která se dostala dlužníku a musí se tak dostat žalobkyni v celém rozsahu. Žalobkyně měla výhrady i k posouzení půjčky od její sestry ■■■■ ■■■■ která byla s jejím vědomím převzata za účelem úhrady výlučného dluhu dlužníka exekučně vymáhaného JUDr. Broncem. Dluh sestře po rozvodu uhradila (při odvolacím jednání nebyla schopna upřesnit kdy), měla jí tak být přiznána celá částka. Dále nesouhlasila s hodnocením dluhu u ■■■■ ■■■■ Existence dluhu byla prokázána. Byly-li prostředky z půjčky použity na podnikání úpadce, ale byly vráceny ze SJM, dluh stihá jen dlužníka. Zaplacení dluhů zdravotním pojišťovnám a OSSZ není obstarávání běžných každodenních potřeb rodiny. I tento závazek má být vypořádán. Žalobkyně navrhla vypořádat zaniklé SJM tak, že jí bude přikázán pozemek p. č. ■■■■ a polovina závazku vůči ČSOB Stavební spořitelně, a.s. a ■■■■ ■■■■ dlužníku, bude přikázán pozemek p. č. ■■■■ jehož součástí je stavba rodinného domu, zůstatek na účtech u Fio banky, dále polovina shora uvedených dluhů a nájemné od společnosti ASARKO s. r. o. a na vypořádání podílů (jehož mechanismus výpočtu při disparitě 60/40 v její prospěch popsala) jí má dlužník uhradit 4 056 992,91 Kč.

6. Žalovaná naopak navrhla rozsudek soudu prvního stupně jako spravedlivý potvrdit. Dle jejího názoru, pokud dojde k rozdílnému vlastnictví předmětných pozemků a každá nemovitá věc se bude prodávat zvlášť, pozemek č. ■■■■ s domem č. p. ■■■■ je téměř neprodejný, resp. za velmi sníženou kupní cenu. Všechny pozemky jsou oploceny jedním plotem, pozemek č. ■■■■ s domem pouze kopíruje tento dům čp. ■■■■ parkovací místa vedle domu jsou na pozemku č. ■■■■ V nalézacím řízení bylo dále prokázáno, že žalobkyně a dlužník finanční prostředky z půjček použili na rekonstrukci domu č. p. ■■■■ který byl z velké části přestavěn. Závěrečný návrh žalobkyně považuje žalovaná za nespravedlivý a téměř až nemorální.
7. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu vyplývajícím z odvolání (§ 212 o. s. ř.) s přihlédnutím k částečnému zpětvzetí a upřesnění odvolání, postupem dle § 212 odst. 1, 3 a 5 o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je důvodné jen částečně.

8. Opodstatněnost odvolání odvolací soud shledal jen v části, v níž soud prvního stupně rozhodl o přikázání všech závazků dlužníkovi, namísto aby tyto závazky rozdělil mezi žalobkyni a dlužníka napolovic. Ve zbývajícím rozsahu přezkoumávané části je rozhodnutí soudu prvního stupně správné. Odvolací soud se ztotožňuje jak s jeho skutkovými závěry, tak i s právními závěry (s výjimkou shora uvedenou), kdy soud prvního stupně pečlivě, úplně a řádně své závěry odůvodnil, a proto na ně odvolací soud odkazuje. V rámci odůvodnění rozhodnutí o odvolání se odvolací soud vypořádal s odvolacími námitkami žalobkyně, ale pro zjednodušení vždy neopakoval precizní závěry soudu prvního stupně, neboť zmiňovaný odkaz na ně postačuje.
9. V prvé řadě okresnímu soudu nelze vytknout, že rozhodl o nepřipuštění změny žaloby, v níž se žalobkyně po tříleté lhůtě od právní moci rozvodu domáhala vypořádání nových majetkových hodnot. Tyto majetkové hodnoty by dle ustálené judikatury Nejvyššího soudu ČR (kterou okresní soud příkladmo citoval) skutečně nemohly být rozhodnutím soudu vypořádány. To platí i o v odvolání zmiňované částce 1 100 000 Kč, jíž měl dlužník použít na nákup akcií NWR (kdy ani tyto akcie nebyly včas uplatněny) či ji odklonil ve svůj prospěch. Stejně lze usuzovat i o nově uplatněných výběrech dlužníka z účtu žalobkyně v celkové výši 500 000 Kč a převodu z jejího účtu ve výši 300 000 Kč na podnikatelský účet dlužníka u ČSOB, a.s. a o platbách ve prospěch společnosti MATAM s. r. o., jež byly v odvolacím řízení zmíněny co do výše 300 000 Kč a 30 000 Kč. Odvolací soud odkazuje např. na rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 3615/2017 a ve shodě s tímto rozhodnutím a se závěrem soudu prvního stupně konstatuje, že při tak zásadních odlišnostech od žalobou uplatněných hodnot (470 000 Kč na účet Fio banky a 400 000 Kč na účet MATAM s. r. o.) jde o taková nová tvrzení, že se již jedná o nově uplatněné jiné majetkové hodnoty. U prostředků ve prospěch společnosti MATAM s. r. o. dokonce neseď ani časové souvislosti, neboť v žalobě se mělo jednat o prostředky z hypotéky (jež byla poskytnuta v roce 2012), ale v odvolání jsou uplatněny vnosy do společnosti z ledna 2011. Ve shodě s názorem okresního soudu nelze žalobkyni u tvrzení o dispozicích na účtu poskytnout toleranci pro informační deficit, neboť se jednalo o dispozice s jejím účtem.
10. S přihlédnutím ke shora uvedenému pak okresní soud k tvrzením o nakládání s uvedenými prostředky ve výších 400 000 Kč a 470 000 Kč jen ve prospěch dlužníka (tak, jak byla uplatněna v žalobě) správně uzavřel, že tato tvrzení nebyla prokázána a nelze tak proto ani tato aktiva učinit předmětem vypořádání.
11. Dále odvolací soud souhlasí se závěry soudu prvního stupně o přikázání všech nemovitostí na [REDAKCE] ulici dlužníkovi. Je třeba zdůraznit, že i část pozemku p. č. [REDAKCE] (zahrada) byla žalobkyní a dlužníkem určena jakožto parkoviště k podnikání a takto byla i používána. Toto vyplývá z písemného znaleckého posudku Ing. Drnka a jeho dodatku a rovněž tak z kolaudačního souhlasu s užíváním stavby ze dne 25. 11. 2011 vydaného Magistrátem města České Budějovice, dle něhož byl tento souhlas vydán s nástavbou a stavebními úpravami předmětného rodinného domu č. p. [REDAKCE] včetně (mimo jiné) zřízení zpevněných ploch pro parkování osobních automobilů za účelem vzniku dvou prodejen průmyslového zboží a masážního studia v prvním nadzemním podlaží. Již jen proto byly všechny nemovitosti na [REDAKCE] plně v souladu s § 270 odst. 1 i. z. sepsány do majetkové podstaty dlužníka a žalobkyni nemůže být přikázána ani uvedená zahrada.
12. Soudu prvního stupně lze přisvědčit i v jeho závěrech o ochraně věřitelů dlužníka v insolvenčním řízení. Dlužníkův výlučný majetek (spoluvlastnický podíl ve výši jedné poloviny na stavbě rodinného domu v obci [REDAKCE] s pozemky) zjevně nepostačuje k úhradě dluhů uplatněných v insolvenci a je třeba použít i majetek SJM. Ustálená judikatura pak v konkurzních poměrech zdůrazňuje princip ochrany věřitelů (viz např. rozhodnutí 22 Cdo 4280/2015 a další rozhodnutí v něm uvedená), který platí i v mimokonkurzních poměrech (§ 737 odst.1 věta první o. z.). A uplatní se i v této věci, zejména s ohledem na stanovisko znalce Ing. Drnka, který v dodatku ke znaleckému posudku uzavřel, že případné možné spekulace a snahy o oddělení a případné zhodnocení pozemku p. č. [REDAKCE] může vést až nový vlastnický subjekt, který v rámci takové úvahy

bude nucen mimo jiné řešit zachování stávající stavu a využití prvního nadzemního podlaží domu č.p. ■■■■ které je podmíněno zachováním parkovacích míst a zajištěním zásobování. V opačném případě by byl samostatný pozemek p. č. ■■■■ včetně stavby zásadním způsobem znehodnocen. Oddělený prodej těchto pozemků by dle odvolacího soudu nepochybně vedl ke snížení prodejní ceny pozemku p. č. ■■■■ s rodinným domem a mohlo by tak dojít k poškození věřitelů (a to i zástavních), došlo-li by k výraznému poklesu ceny. Všechny nemovitosti na ■■■■ tvoří skutečně jeden soubor nemovitých věcí, což vyplývá ze znaleckého posudku jmenovaného znalce, který je popisuje jako věcně a funkčně propojený majetek.

13. Odvolací soud si je vědom toho, že judikatura výjimečně připouští i přikázání majetku ze SJM manželovi dlužníka z insolvence (viz např. závěry v rozhodnutí sp. zn. 22 Cdo 4625/2014), ovšem s přihlédnutím ke shora uvedenému argumentaci žalobkyně (o její a dětí ztrátě majetku v důsledku nezodpovědného jednání dlužníka a o vyšší odměně insolvenční správce) v dané věci proti ochraně věřitelů neobstojí.
14. V čem je odvolání důvodné, je v námitkách proti přikázání závazků jen dlužníkovi. Odvolací soud je zde ve shodě s argumentací žalobkyně, a proto všechny tři ve výroku rozsudku citované závazky přikázal k úhradě oběma bývalým manželům, a to každému v jedné polovině (toto vypořádání má účinky jen mezi bývalými manžely - § 737 odst. 2 o. z.). Takto byl vypořádán i závazek z půjčky vůči ■■■■ ■■■■. Dle správných závěrů okresního soudu se jedná o společný závazek žalobkyně a dlužníka převzatý s jejím souhlasem (§ 143 odst. 1 písm. b) obč. zák.). I tento závazek byl rozdělen mezi dlužníka a žalovanou, ale jelikož prostředky z půjčky získané byly použity na úhradu výlučného závazku dlužníka v exekuci, zohlednil odvolací soud tuto skutečnost v rámci rozhodování o vnosech ze SJM do výlučného majetku dlužníka (viz níže). Pokud žalobkyně v odvolání tvrdila, že závazek z půjčky po rozvodu ■■■■ ■■■■ již zaplatila, nebyla schopna upřesnit kdy, a proto k tomuto novému tvrzení odvolací soud nemohl přihlídnout (§ 118b odst. 1 a § 205a o. s. ř.). Vycházel tak z toho, že tento závazek uhrazen není.
15. Správně soud prvního stupně rozhodl o žalobkyní uplatněných vnosech ze SJM na výlučné závazky dlužníka, jak v části vyhovující, tak v části zamítavé.
16. Úhradu půjček od ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ ■■■■ a ■■■■ a zmiňovaného exekučního dluhu i správným způsobem početně vyjádřil při výpočtu vypořádacího podílu žalobkyně. Prostředky ze SJM, které jsou vynaloženy na výlučný dluh jednoho z manželů, musí být tímto manželem jako vnosi do SJM vráceny (§ 742 odst. 1 písm. b) o. z.). To znamená, že dlužník např. u zaplaceného dluhu JUDr. Broncovi by měl do SJM vrátit částku 192 687 Kč. Tato částka by se jako aktivum SJM ale měla rozdělit mezi bývalé manžele, což v našem případě (při nepoužití disparity) znamená, že ve výsledku k docílení rovnosti podílů u této dílčí položky lze zjednodušeně uložit dlužníkovi, aby žalobkyni zaplatil jednu polovinu této částky, tj. 96 343,50 Kč (tuto částku žalobkyně může použít právě na úhradu poloviny půjčky ■■■■ ■■■■ která byla žalobkyni přikázána k úhradě, tak, aby v důsledku uvedené majetkové operace uskutečněné za trvání manželství nebyla žalobkyně ochuzena). Stejný mechanismus je třeba použít i u ostatních přiznaných vnosů ze SJM na výlučné půjčky dlužníka.
17. Odvolací soud souhlasí i se závěry okresního soudu o nezohlednění vnosu na půjčku ■■■■ a na platby zdravotním pojišťovnám a OSSZ. U posledně uvedených plateb se jedná o zákonné závazky, jejichž úhrady měly v součtu představovat nikterak vysokou částku 50 000 Kč, a proto soud prvního stupně správně došel k závěru o tom, že se jedná o běžné závazky spadající do kategorie obstarávání každodenních či běžných potřeb rodiny (tj. o společné závazky ve smyslu § 143 odst. 1 písm. b) obč. zák. či § 710 písm. b) o. z.), jejichž úhradu z prostředků SJM nelze zohlednit.
18. Ve vztahu k půjčce od ■■■■ ■■■■ lze oproti závěrům okresního soudu výjimečně souhlasit se žalobkyní v tom, že jak tento svědek, tak dlužník vypověděli o tom, že peníze byly zapůjčeny, přičemž dle odvolacího soudu bylo možno uvažovat o minimální půjčce 100 000 Kč. Ovšem za

daných skutkových okolností nebylo třeba se výši půjčky dále zabývat, neboť jinak odvolací soud se závěry okresního soudu souhlasí. U této položky byla žalobkyně správně poučena, že je na ní břemeno tvrzení a důkazní o tom, že tato půjčka byla zaplacená ze zdrojů SJM, zvláště s přihlédnutím k tomu, že dlužník podnikal (což znamená, že nejenom přijímal, ale také činil platby v rámci podnikání) a jeho podnik nebyl, dle samotné žalobkyně, jakožto jeho výlučné vlastnictví předmětem SJM. Žalobkyně dokonce oproti žalobě (kde tvrdila, že i tuto půjčku dlužník použil na hry) v odvolání připustila, že peníze mohly být použity na podnikání dlužníka. Přes opatření výpisů z účtu žalobkyně (k němuž měl dlužník za trvání manželství dle zprávy banky ČSOB, a.s. dispoziční oprávnění) a výpisů z účtů dlužníka žalobkyně v průběhu řízení neoznačila, z jakého konkrétního zdroje patřícího do SJM účastníků byla půjčka [REDACTED] zaplacená. Proto i odvolací soud má za to, že u této položky nepřešla na dlužníka vysvětlovací povinnost o tom, z jakých prostředků došlo k zaplacení této půjčky. Žalobkyně tak uvedená břemena neunesla. Odvolací soud se navíc ztotožňuje i s tím, že vypořádání SJM nemá být zúčtovacím sporem, zvláště za situace, kdy se jednalo o půjčku v rodině, z doby, kdy účastníci financovali výstavbu jejich domu.

19. Soud prvního stupně konečně správně posoudil otázku disparity. Ustanovení § 742 odst. 1 písm. f) o. z. nepoužil a rozhodl o tom, že podíly obou manželů jsou stejné (§ 742 odst. 2 písm. a) o. z.). I zde je odvolací soud s obsáhlým odůvodněním rozhodnutí soudu prvního stupně ve shodě a odkazuje na něj. Odvolací soud jen zdůrazňuje, že přes oponenturu žalobkyně nelze přehlédnout, že řada závazků ve stovkách tisíc korun, které navrhla žalovaná k vypořádání, zůstala jen výlučnými závazky dlužníka, které nebyly v tomto řízení zohledněny v neprospěch žalobkyně (byly okresním soudem zamítnuty). Rovněž tak řadu závazků dlužníka zaplacených za trvání SJM nahradí dlužník v rámci vypořádání. Zásadní v dané věci je dále to, že žalobkyně neuplatnila další aktiva v uvedené tříleté lhůtě, přičemž disparitou nelze obcházet opožděné uplatnění vnosů či jiných hodnot SJM. Také nelze odhlédnout od zásluh dlužníka na získání a vybudování významné majetkové hodnoty představované předmětnými nemovitostmi. Konečně odvolací soud zdůrazňuje, že i při rozhodování o disparitě je významnou ochranou věřitelů, jež mají právo být uspokojeni i ze SJM. Nezajištění věřitelů jsou s manželem dlužníka (ohledně jeho vypořádacího podílu ze SJM) v oddlužení zpeněžením majetkové podstaty uspokojování poměrně dle výše pohledávek (§ 275, § 306 odst. 3 a § 408 odst. 1 i. z.), a proto při disparitě ve prospěch manžela by mohlo dojít ke zkrácení pohledávek věřitelů, což skutečně nelze připustit.
20. Odvolací soud tak uzavírá, že dlužníku ve shodě s okresním soudem přikazuje do výlučného vlastnictví oba pozemky (s rodinným domem jako součástí pozemku p. č. [REDACTED] a zůstatky na účtech Fio banky, a.s., vše v celkové hodnotě 12 777 176,52 Kč, z čehož polovina bude započtena do vypořádacího podílu žalobkyně v její prospěch. Dlužníku dále zůstalo nájemné z reklamy ve výši 100 000 Kč, polovinu nahradí žalobkyně (viz správné závěry okresního soudu). Dále dlužník žalobkyni uhradí jednu polovinu z uplatněných vnosů ze SJM na jeho závazky (tj. jednu polovinu z úhrady 192 687 Kč JUDr. Broncovi, jednu polovinu z úhrady půjček ve výši 140 000 Kč [REDACTED] 200 000 Kč [REDACTED] 130 000 Kč [REDACTED] a 10 000 Kč [REDACTED]). Z toho vychází v součtu vypořádací podíl pro žalobkyni 6 774 931,76 Kč, jehož výši neovlivní výrok o závazcích, neboť ty byly účastníkům uloženy k zaplacení každému z jedné poloviny bez náhrady mezi nimi.
21. V tomto smyslu a rozsahu odvolací soud změnil za použití § 220 odst. 1 o. s. ř. napadený rozsudek.
22. O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů mezi účastníky bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá s ohledem na povahu řízení (iudicium duplex) právo na jejich náhradu (za přiměřeného použití § 142 odst. 2 o. s. ř., u odvolacích nákladů za použití § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř.). V podrobnostech lze odkázat na odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně.

23. S ohledem na změnu rozsudku ve věci samé odvolací soud musel znovu zopakovat i výrok o náhradě nákladů řízení státu (§ 224 odst. 2 o. s. ř.), kde za použití § 148 odst. 1 o. s. ř. rozhodl shodně jako okresní soud.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze s výjimkou výroku o částečném zastavení odvolacího řízení podat u Okresního soudu v Českých Budějovicích dovolání k Nejvyššímu soudu ČR v Brně do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku, avšak jen za podmínek § 237 o. s. ř.

České Budějovice 15. ledna 2025

Mgr. Jiří Straka v. r.
předseda senátu